

تأثیر نظام بانکی بر رشد و توسعه چین

زهرا کریمی موغاری (دانشگاه مازندران)

موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی

بهمن 1398

ساختار ارائه

- نظام بانکی چین پیش از اصلاحات اقتصادی
- اصلاحات در نظام بانکی در دهه های 1980 و 1990
- تحولات نظام بانکی چین پس از عضویت در سازمان تجارت جهانی
- پیامدهای اصلاحات نظام بانکی
- تاثیر نظام بانکی در توسعه ی چین
- تاثیر رشد اقتصادی بر نظام بانکی چین

نظام بانکی چین پیش از اصلاحات اقتصادی

- فعالیت یک بانک به صورت انحصاری (بانک خلق چین People Bank of China)

~~عملکرد بانک مرکزی و بانک های تجاری تحت نظارت وزارت اقتصاد~~

هدف اصلی: تامین مالی برنامه های تولیدی

- تلاش برای ایجاد نظام بانکی متکثر در دهه 1950
- تاسیس دو بانک : بانک ساختمان و بانک کشاورزی
- تعطیل دو بانک در اواخر دهه 1950 و بازگشایی مجدد در دهه 1960
- سال 1968:
- ادغام بانک ساختمان در وزارت اقتصاد
- ادغام بانک کشاورزی در بانک خلق چین

بانک چین Bank of China

- تاسیس در سال 1912 (پس از شکل گیری جمهوری چین)
 - بانک مرکزی جمهوری چین
 - مرکز شانگهای
- انتقال مدیریت بانک به بیجینگ پس از سال 1949
- ادغام در بانک خلق چین در سال 1950
 - اداره ی معاملات ارزی (1952-79)

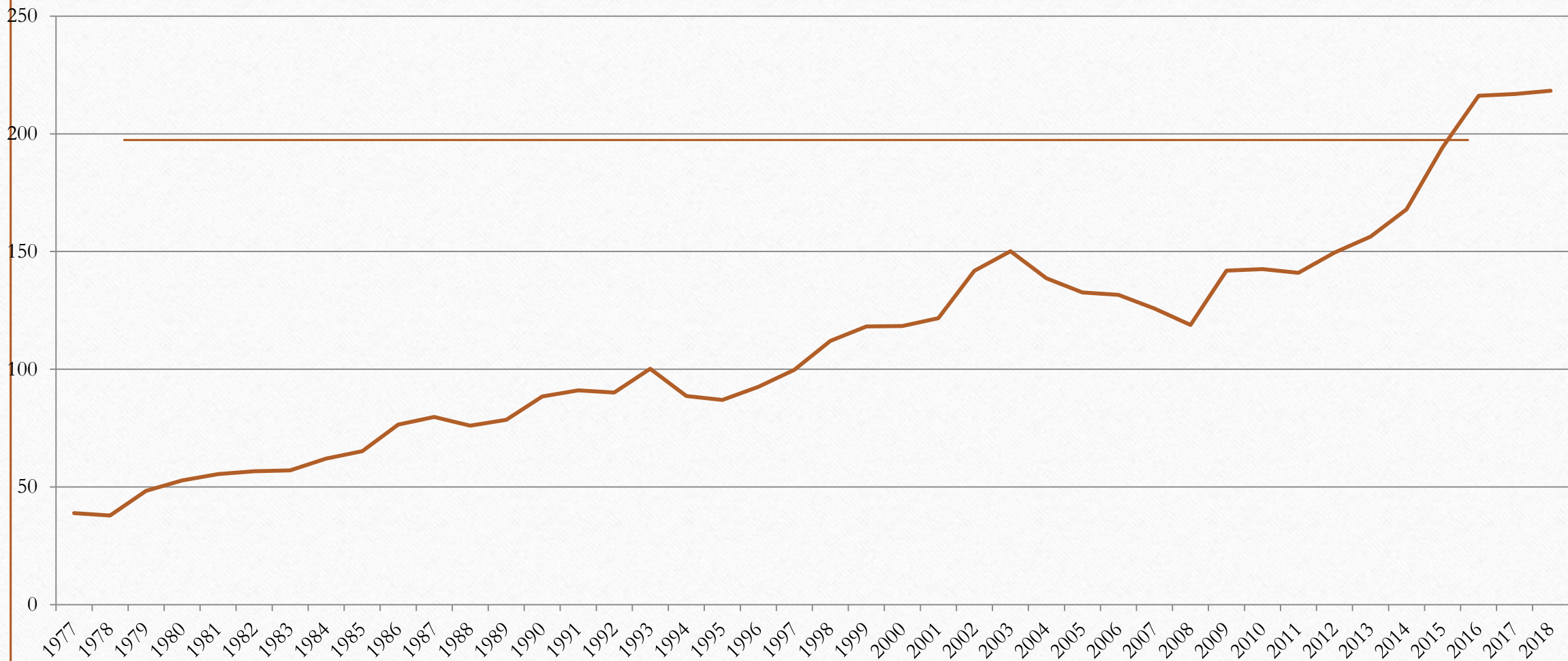
اصلاحات در نظام بانکی در دهه 1980

- آغاز اصلاحات اقتصادی از سال 1978
- اهداف عمده از اصلاحات اقتصادی : توسعه اقتصادی ، ثبات اجتماعی
- احتیاط در انجام اصلاحات در نظام بانکی
- از میان رفتن انحصار بانک خلق چین
- شکل گیری 4 بانک دولتی جدید
- بانک کشاورزی ، بانک چین ، بانک ساختمان ، بانک صنعت و تجارت
- تاسیس بانک های منطقه ای در استانهای جنوبی (مناطق ویژه اقتصادی)
- تاسیس شمار کثیری موسسات اعتباری شهری و روستایی
- اعلام بانک خلق چین به عنوان بانک مرکزی (مستقل از وزارت اقتصاد) در سال 1984

اصلاحات در نظام بانکی در دهه 1990

- بازگشایی بازار بورس شانگهای، تاسیس بازار بورس شنزن (1990)
- تاسیس سه بانک توسعه Policy Banks - 1994
- بانک واردات و صادرات چین، بانک توسعه کشاورزی، و بانک توسعه چین
- تداوم کنترل دولت بر عملکرد نظام بانکی
- تامین مالی شرکت های دولتی و پروژه های زیرساختی
 - بانک های تجاری دولتی و بانک های توسعه
- زیان ده بودن نهادهای مالی

نسبت تسهیلات نظام بانکی به تولید ناخالص داخلی چین

نسبت تسهیلات بانکی به تولید ناخالص داخلی

2018	2015	2010	2000	1990	1980	1970	1960	
	68.5	54.2	40.6	59.9	62.7	36.5	19.2	ایران
218.3	194.3	142.5	118.4	88.4	52.8			چین
54.0	57.8	37.7						روسیه
102.7	104.1	97.5	82.0	79.2	76.2	70.6	60.5	امریکا
77.0	74.7	66.0	37.0	19.5	30.9	27.8	24.3	ترکیه
176.9	166.0	151.0	70.9	49.0	42.7	30.0	8.5	کره
	258.7	232.5	234.1	231.0	171.1	121.8	60.3	ژاپن

مشکلات نظام بانکی چین در اواخر دهه 1990

- کمبود سرمایه
- افزایش نسبت وام های معوقه
- کاهش توان نظام بانکی برای ارائه وام های جدید
- بروز بحران مالی در آسیای شرقی و تاثیر منفی بر اقتصاد چین
- توجه مضاعف دولت به ضرورت ثبات در نظام مالی

سیاست های دولت برای تقویت نظام بانکی

- افزایش سرمایه بانک ها
- خارج کردن وام های معوقه از ترازنامه بانک ها
- انتشار 270 میلیارد یوان اوراق قرضه برای بانک های دولتی تجاری (4 بانک بزرگ)
- تاسیس 4 موسسه مدیریت دارایی برای خارج کردن 1400 میلیارد یوان وام معوقه از بانک ها
- (21 درصد از کل وام های پرداخت شده توسط 4 بانک بزرگ در سال 1998)
- 80 درصد وام های معوقه مربوط به بنگاه های دولتی و پروژه های زیر بنایی

تاثیر عضویت در سازمان تجارت جهانی بر نظام بانکی چین

- باز کردن بخش بانکی به روی شرکت های خارجی (طی 5 سال تا سال 2006)
- ضرورت افزایش توان رقابتی بانک های چینی
- بازسازی 5 بانک بزرگ دولتی چین
- بانک کشاورزی ، بانک چین، بانک ساختمان، بانک صنعت و تجارت + بانک مخابرات
 - افزایش سرمایه و خروج وام های معوقه از ترازنامه بانک های تجاری دولتی
 - تبدیل بانک های تجاری دولتی به بانک های سهامی عام
 - پذیرش سرمایه گذار خارجی در بانک های چینی (حداکثر 20 درصد)
 - افزایش توان مدیریتی و کنترل ریسک در بانک ها
 - حضور بانک های چینی در بازارهای بورس جهانی

نسبت وام‌های معوقه ی غیرقابل وصول در بانک های چین (2009)

نسبت به تولید ناخالص داخلی	نسبت به کل وام های معوقه	نسبت به کل وام (درصد)	مبلغ (میلیارد دلار)	
1.08	72.9	1.8	53.1	بانک های تجاری دولتی (5 بانک بزرگ)
0.19	12.8	0.95	9.3	بانک های تجاری سهامی عام
0.11	7.6	1.3	5.5	بانک های تجاری شهری
0.08	5.5	2.76	4	بانک های تجاری روستایی
0.02	1.2	0.85	0.9	بانک های خارجی
1.48	100	1.58	72.8	کل

پیامدهای اصلاحات نظام بانکی

بهبود سودآوری و کیفیت دارایی بانک ها

ارتقاء رتبه ی بانکهای چینی به جایگاه بزرگ ترین بانک های جهان از نظر میزان دارایی و سودآوری
اجرای سیاست های محرک اقتصادی پس از بحران مالی جهانی از طریق بانک های بزرگ دولتی

- حمایت از بخش های صادراتی

- تامین مالی پروژه های زیربنایی

حرکت در جهت بین المللی کردن یوان (پول ملی چین)

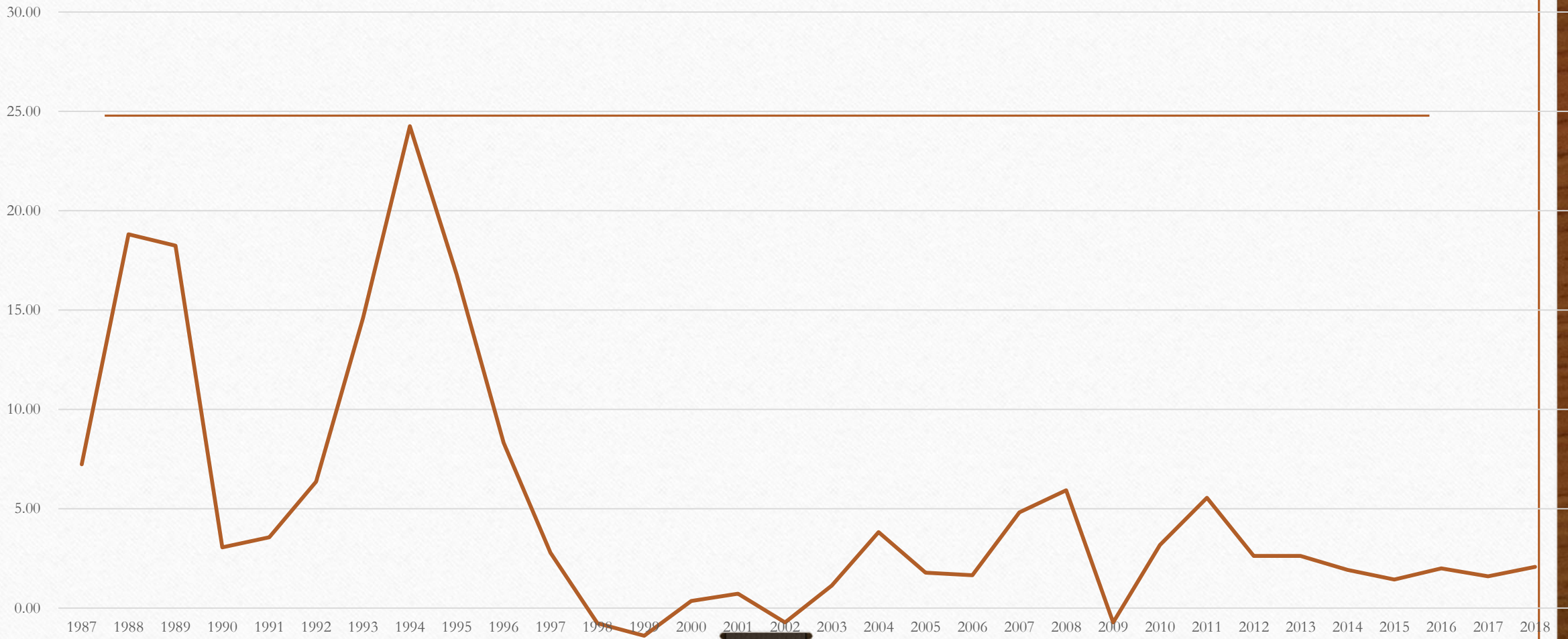
تغییر جایگاه نظام بانکی چین در جهان

2019	2004	
1	32	بانک صنعت و تجارت چین Industrial & Commercial Bank of China
2	25	بانک ساختمان چین China Construction Bank
3	37	بانک کشاورزی چین Agricultural Bank of China
4	11	بانک چین Bank of China

نرخ رشد اقتصادی چین پس از بحران مالی جهانی

نرخ رشد	سال
14.23	2007
9.65	2008
9.4	2009
10.64	2010
9.55	2011
7.86	2012
7.77	2013
7.3	2014
6.91	2015
6.74	2016
6.76	2017
6.57	2018

نرخ تورم در چین

شاخص توسعه مالی کشورهای منتخب در سال 2017

شاخص	نام کشور	شاخص	نام کشور	شاخص	نام کشور
۰.۵۹۳۴	برزیل	0.7697	فرانسه	۰.۸۷۶۸	ایالات متحده
۰.۵۱۶۰	ترکیه	۰.۷۴۸۷	سنگاپور	0.8767	ژاپن
۰.۴۸۲۱	روسیه	۰.۶۸۷۲	آلمان	0.8685	کره، جمهوری
۰.۴۰۲۸	مکزیک	۰.۶۷۲۷	نروژ	0.8525	انگلستان
۰.۳۷۲۴	ایران	۰.۶۴۴۸	چین	0.7912	ایتالیا

نقش نظام بانکی در حفظ نرخ بالای رشد اقتصادی

- افزایش چشمگیر تسهیلات بانکی

- کلی بدهی به بانک ها:

- 2008 45000 میلیارد یوان 141 درصد GDP

- 2016 181000 میلیارد یوان 255 درصد GDP

- 4000 میلیارد یوان بسته محرک اقتصادی دولت

جلوگیری از افزایش ریسک در نظام بانکی

- تلاش بانک مرکزی برای هدایت بانکها در تعیین نرخ بهره سپرده و وام

- کنترل جریان انتقال سرمایه

- **تاکید بانک مرکزی بر برخورد بانک ها با شرکت های بحران زده**

- ادغام یا فروش بنگاه های بدهکار

- تسهیل در اعطای وام به شرکت های تازه تاسیس

- حمایت از بنگاههای صادراتی

- حمایت از سرمایه گذاری شرکت های چینی در خارج

محدودیت دسترسی بنگاه‌های کوچک و متوسط به تسهیلات بانکی

• شرکت های کوچک و متوسط ستون فقرات اقتصاد چین

• 97 درصد از کل بنگاه‌های صنعتی

• 65 درصد از نیروی کار

• 60 درصد از تولید ناخالص داخلی

• دسترسی محدود به اعتبارات بانکی

• 23.2 درصد از تسهیلات بانکی بلند مدت

• 4.7 درصد از وام های کوتاه مدت (سرمایه در گردش)

علل محدودیت دسترسی SMEs به تسهیلات بانکی

- ملاحظات اقتصادی – اجتماعی در مورد حمایت از بنگاه های دولتی
- حمایت نظام بانکی از بخش های در اولویت (خودرو سازی، داروسازی، و...)
- بالا بودن ریسک عدم بازپرداخت وام از سوی بنگاه های کوچک و متوسط
- نگرانی کارکنان و مدیران بانک از توبیخ

سازوکارهای تامین مالی بنگاههای کوچک و متوسط

- خانواده، دوستان و خویشاوندان
- دریافت وام از نزول خوارها
- پیش دریافت بابت تولید کالا و ارائه خدمات برای بنگاه های بزرگ
- موسسات اعتباری غیر بانکی (وام های کوچک)
- یافتن سرمایه گذار از طریق سایت های اینترنتی ویژه peer 2 peer
- توسل به موسسات تضمین اعتبار برای دریافت تسهیلات از بانک ها

تأثیر متقابل عملکرد نظام بانکی و رشد اقتصادی

- حمایت نظام بانکی از بنگاه های دولتی در دوران اصلاحات اقتصادی
- تامین مالی پروژه های زیر بنایی
- بروز بحران بدهی های معوقه در انتهای دهه ی 1990
- توان اقتصادی بالای دولت برای حل مشکل نظام بانکی
 - افزایش سرمایه ی بانک ها توسط دولت
 - خروج وامهای معوقه از ترازنامه بانک ها توسط شرکت های مدیریت دارایی
 - تبدیل بانک های دولتی چینی به بزرگ ترین بانک های جهان

مهم ترین عوامل موثر بر موفقیت اقتصادی چین

- دولت توسعه گرا و کارآفرین
- ثبات در داخل و تنش زدایی در روابط بین الملل
- بازشدن اقتصاد چین بر روی جهان
- نقش مهاجران چینی در ورود سرمایه های مادی و معنوی
- هماهنگی در سیاست های پولی، مالی، ارزی و تجاری
- مقابله جدی با تورم همراه با حفظ رشد اقتصادی

Thank you!